

Masterproef kunstopleidingen Vlaanderen

Deze tekst beoogt een verduidelijking te geven van de verwachtingen van de NVAO betreffende de masterproeven in de kunstopleidingen. De NVAO baseert haar standpunt op de definities en richtlijnen aangaande 'academische gerichtheid', 'masterproef' en 'generieke leerresultaten voor een academische opleiding' zoals vastgesteld in het structuurdecreet op een beschrijving van de verschillende opvattingen over onderzoek in de kunsten zoals uiteengezet in het beleidsvoorbereidend NVAO-onderzoek "Academisch hoger onderwijs, een wenkend perspectief?" (31 januari 2005) en op het gezaghebbend NVAO-advies op het ontwerp van aanvullend protocol VLIR en VLHORA van 20 november 2007.

1. Decretale bepalingen 'academische gerichtheid', 'masterproef' en 'generieke leerresultaten voor een academische opleiding'

Academische gerichtheid houdt in dat de opleidingen gericht zijn op de algemene vorming en op de verwerving van academische of artistieke kennis en competenties eigen aan het functioneren in een domein van de wetenschappen of van de kunsten. Academisch gerichte opleidingen zijn op wetenschappelijk onderzoek gebaseerd. (art. 12 §3)

Een masteropleiding wordt afgesloten met een **masterproef**, waarvan de studieomvang uitgedrukt in studiepunten gelijk is aan ten minste één vijfde van het totaal aantal studiepunten van het opleidingsprogramma, met een minimum van 15 studiepunten en een maximum van 30 studiepunten. (art. 12§5)

De **Generieke leerresultaten van een academische masteropleiding** houden in (art. 58, §2,4°):

- a) het beheersen van algemene competenties op een gevorderd niveau als het vermogen om op een wetenschappelijke wijze te denken en handelen, het om kunnen gaan met complexe problemen, het kunnen reflecteren op het eigen denken en werken en het kunnen vertalen van die reflectie naar de ontwikkeling van meer adequate oplossingen, het vermogen tot communiceren van het eigen onderzoek en probleemoplossingen met vakgenoten en leken en het vermogen tot oordeelsvorming in een onzekere context;
- b) het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties op een gevorderd niveau als het kunnen gebruiken van methoden en technieken in onderzoek, het kunnen ontwerpen van onderzoek, het kunnen toepassen van paradigma's in het domein van de wetenschappen of kunsten en het kunnen aanduiden van de grenzen van paradigma's, Het vermogen tot originaliteit en creativiteit met het oog op het continu uitbreiden van de kennis en inzichten en het samen kunnen werken in een multidisciplinaire omgeving;
- c) een gevorderd begrip van en inzicht in de wetenschappelijk-disciplinaire kennis eigen aan een bepaald domein van de wetenschappen of de kunsten, inzicht hebben in de nieuwste kennis van het vakgebied of delen ervan, in staat zijn om de wijze waarop de theorievorming beweegt te volgen en te interpreteren, in staat zijn om in een of enkele delen van het vakgebied een originele bijdrage aan de kennis te leveren en het bezitten van specifieke bij het vakgebied horende vaardigheden als ontwerpen, onderzoeken, analyseren, diagnosticeren;
- d) hetzij het beheersen van de competenties nodig voor het zelfstandig kunnen verrichten van wetenschappelijk onderzoek of de zelfstandige beoefening van de kunsten op het niveau van een beginnend onderzoeker of kunstenaar, hetzij het beheersen van de algemene en specifieke beroepsgerichte competenties nodig voor de zelfstandige aanwending van wetenschappelijke of artistieke kennis op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar;

2. Opvattingen over onderzoek in de kunsten, document "Academisch hoger onderwijs, een wenkend perspectief?" (p. 9 en p. 19-20)

In de studie worden drie soorten (artistiek) onderzoek onderscheiden:

- a) onderzoek over de kunsten, niet geworteld in de kunstpraktijk;
- b) onderzoek in de kunsten met een artistiek resultaat, maar niet samen met de praxis (elders praktijk georiënteerd onderzoek of "practice based" genoemd), en dus met een schriftelijke rapportage waarin een expliciete en relevante vraagstelling, de methodische aanpak, de rapportage/verloop van de aanpak en de resultaten van het onderzoek, alsook een reflectie op de aanpak, de uitkomsten en de context vervat zijn;
- c) onderzoek in de kunsten dat samenvalt met de artistieke praxis, ook experimentatie of "practice as research" genoemd, waarin het scheppingsproces zelf het onderzoek is en het product van het onderzoek het artistiek product is, aangevuld met een rapportage.

3 Standpunt inzake schriftelijk deel masterproef masteropleidingen kunsten in Vlaanderen

Op basis van de bovenstaande bepalingen en bevindingen is de NVAO van mening dat elke masterproef in de kunsten minstens een schriftelijk reflectieverslag dient te bevatten met de probleemstelling van het onderzoeksonderwerp, de methode van aanpak van het onderzoek, een bespreking van de resultaten en een reflectie hierop.

Gelet op de verschillende soorten onderzoek dient deze schriftelijke reflectie gepaard te gaan met (een neerslag van) een artistiek product, indien het om praktijk georiënteerd of experimentatief onderzoek in de kunsten gaat. Dat artistiek product hangt dan samen met de onderzoeksvraag uit het schriftelijk reflectieverslag.

Indien niet vergezeld van een artistiek product betreft het een masterproef waarin onderzoek over de kunsten plaatsvindt en dient het geschreven stuk bijgevolg te voldoen aan de eisen van een loutere schriftelijke masterproef.

Uit het schriftelijk reflectieverslag met het artistiek product of uit de loutere schriftelijke masterproef blijkt in welke mate de academische eindcompetenties/leerresultaten bereikt zijn.